

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การบริหารจัดการหลักสูตรในยุคปัจจุบันซึ่งมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง ครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายในท้องถิ่นและต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมาย เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด การกำหนดกรอบ หลักสูตรท้องถิ่นเป็นสาระสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน เห็นแนวทาง ในการดำเนินงานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการส่งเสริมและดูแลด้านคุณภาพสอดคล้องกับสภาพและความต้องการ ของชุมชนท้องถิ่น โดยมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและเกณฑ์ในการพัฒนา สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นและสามารถตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนในระดับท้องถิ่น เพื่อกำหนดกรอบ ทิศทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถอันเป็นพื้นฐานจำเป็น ในท้องถิ่นและโลกปัจจุบัน กรอบเป้าหมาย จุดเน้นที่กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ต้องมุ่งเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของตน ทำให้เกิด ความตระหนัก เห็นคุณค่า สำนึกรักผูกพันกับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ ถิ่นฐานบ้านเกิด เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนสามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิต อาชีพ ครอบครัวยุคและสังคมของ ตนเองได้ตามควรแก่ฐานะ และเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ อย่างชัดเจน ในกระบวนการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนั้น สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้กำหนดให้หน่วยงานระดับ ท้องถิ่น ซึ่งในที่นี้หมายถึงเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา ได้จัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นนั้น ๆ ขึ้น เพื่อเป็นกรอบทิศทาง ให้สถานศึกษาได้นำไปประกอบการพิจารณาจัดทำหรือเพิ่มเติมในส่วนที่จะสามารถตอบสนองต่อ ความต้องการของท้องถิ่น ภายใต้บริบทของสถานศึกษา ตามหลักการจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ในแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ กำหนดให้หน่วยงานระดับท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง จังหวัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหรือองค์กร หน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนา

ประเทศโดยรวม ยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มจังหวัดและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ตลอดจน แผนพัฒนาการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาควบคู่กับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณากำหนดกรอบเป้าหมายและจุดเน้นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ในวัยเรียนให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน เพื่อเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่จะต้องนำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้จัดทำนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรัก ความผูกพัน และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น สถานศึกษา จึงต้องนำ กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มาจัดทำ รายละเอียดของเนื้อหา องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสภาพชุมชนนั้น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 35)

ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้บรรจุวิชานาฏศิลป์ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนานักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ความเป็นมาของรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ตระหนักในคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในศิลปะ สามารถค้นพบศักยภาพ ของตนเอง จินตนาการความคิดสร้างสรรค์มีความเชื่อมั่นในการพัฒนาตนเองและแสดงออก ได้อย่างสร้างสรรค์เกิดสมาธิในการทำงาน มีความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ ทางศิลปะ ซึ่ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะ ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนา สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบ อาชีพได้ นอกจากนี้นาฏศิลป์ ยังเป็นศิลปวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่แสดงถึงความเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรือง ด้านวัฒนธรรม แสดงถึงลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทยที่สืบทอดกันมา ตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน จึงนับเป็นมรดกประจำชาติที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้คนในสังคม ทั้งประโยชน์ต่อตนเองและประโยชน์ต่อประเทศชาติ ช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย สร้างบุคลิกภาพ ทำทางทรวดทรงทำให้อ่อนมายดี อายุยืน ทรวดทรงสง่างาม บุคลิกดีและสามารถยึดเป็นอาชีพได้ ส่วนคุณค่าทางจิตใจและทัศนคติ ช่วยให้มีจิตใจ ร่าเริง แจ่มใส กล้าแสดงออก มีความจำ และปฏิภาณที่ดี ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ความพร้อมเพรียง ความสวยงาม ตลอดจน ฝึกความอดทน ความขยันหมั่นเพียร รู้จักถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก จินตนาการ ทำให้เป็นผู้มีสุนทรียะ ในความงาม ช่วยกล่อมเกล่าจิตใจ ให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข นาฏศิลป์เป็นศิลปะ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาท่าทางและดนตรี ทั้งยังรวมศิลปะแขนงอื่น ๆ ไว้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นจิตรกรรม ประติมากรรมและนาฏกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญเพ็ชร์ คมขำ (2552 : 24) ได้สรุป จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้นาฏศิลป์ว่าการเรียนรู้นาฏศิลป์ มีจุดมุ่งหมาย เพื่ออนุรักษ์ส่งเสริม สืบทอด

รักษาสมบัติของชาติและรู้จักกล้าแสดงออกในการช่วยสร้างบุคลิก การเคลื่อนไหวร่างกายให้สง่างาม ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิด เกิดสติปัญญา ทั้งยังช่วยเสริมสร้างประกอบอาชีพและฝึกให้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ วิวัฒน์ เพชรศรี (2551 : 1-10) ที่พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่มีคุณภาพประกอบด้วย ทฤษฎีแนวคิดพื้นฐานและใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยมีการเรียนรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ ดังนั้นครูผู้สอนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายแปลกใหม่ เช่น การให้นักเรียนรวมกลุ่มกันระดมสมองในการแก้ปัญหา ฝึกให้นักเรียนสร้างภาพ สร้างฝันจากการได้ชมภาพที่นำมาให้ฝึกการนำเสนอแนวคิด แรงบันดาลใจและนำเสนอผลงานฝึกการเขียนบรรยายเรื่องราว ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานและจัดลำดับความยากง่ายของกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน การให้นักเรียนได้ฝึกคิดทำรำเลียนแบบธรรมชาติของคน สัตว์ เช่น การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบ นก ปลา ต้นข้าว เป็นต้น ซึ่งจะเป็นพื้นฐานการไปสู่กิจกรรมที่ยากขึ้น และเหมาะสมกับนักเรียน ถือว่าเป็นการจูงใจ ในการสร้างผลงานใหม่ที่สามารถใช้จินตนาการในการสร้างผลงานได้ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 38-40) ได้กล่าวถึงหลักการที่ควรปฏิบัติในการสอน ดังนี้ 1. ให้นักเรียนได้ลองปฏิบัติก่อน แล้วช่วยกันสรุปเป็นหลักการ โดยครูอาจใช้วิธีการแนะนำหรือสาธิตให้นักเรียนปฏิบัติตาม แล้วนักเรียนช่วยกันอภิปรายเพื่อฝึกให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล ในการสรุปเป็นหลักการ ครูมีหน้าที่ช่วยป้อนคำถามหรือชี้แนะแนวทางเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง 2. สอนให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ครูต้องให้โอกาสนักเรียนในการคิดหรือการแสดงออก ในกิจกรรมนาฏศิลป์บ่อย ๆ เช่น การให้คิดท่าทางประกอบเพลงต่าง ๆ 3. จัดการเรียนการสอนให้ผสมผสานกันในการสอนแต่ละครั้งครูไม่ควรมุ่งเน้นเนื้อหาหรือประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น แต่ควรจัดให้ผสมกลมกลืนกันไปกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การร้องหรือกิจกรรมเน้นจังหวะ เพราะเด็กจะร้องเพลงได้ต้องผ่านการฟังมาก่อนต้องรู้จักจังหวะของเพลงและถ้าจะรำหรือจะแสดงท่าประกอบเพลงได้ เด็กจะต้องร้องเพลงได้ก่อน มิฉะนั้นก็จะไม่สามารถกำหนดท่าทางได้ถูกต้อง 4. สอนให้เชื่อมโยงกับวิชาอื่น ครูสามารถใช้กิจกรรมนาฏศิลป์เป็นแกนในการเชื่อมโยงกับวิชาอื่น ๆ หรือบูรณาการได้ 5. การสอนโดยเน้นลักษณะนิสัย ซึ่งไม่ได้หมายถึงให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อวิชานาฏศิลป์เท่านั้น แต่มีจุดมุ่งหมายที่มุ่งสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมามีเนื้อหาและหลักสูตรที่ไม่คำนึงความแตกต่างของสภาพภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรม จึงเป็นการจัดการศึกษาที่ไม่เกิดจากความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ก่อให้เกิดการสูญเสียเวลาและสรรพพยากรต่าง ๆ อย่างมากมาย

โดยไม่คำนึงสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นจริง อันเนื่องมาจากมิได้นำเอาความเป็นท้องถิ่นของตนเองมากำหนด คุณลักษณะของวิชานาฏศิลป์ ผู้วิจัยสรุปเป็นมโนทัศน์ได้ว่าครูผู้สอนต้องมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักปฏิบัติในเรื่องของหลักการสอนนาฏศิลป์ แนวทางการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ วิธีสอนนาฏศิลป์ และการบูรณาการ ซึ่งทั้ง 4 ส่วนนี้ได้สังเคราะห์มาจากการศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญทางนาฏศิลป์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติในวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ พบว่า นับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากวิชานาฏศิลป์มีลักษณะเป็นรูปธรรม และเนื้อหาบางหัวข้อค่อนข้างยากโดยเฉพาะการสอนทักษะปฏิบัติท่ารำ ซึ่งสาเหตุเกิดจากการที่ครูจัดกิจกรรมนาฏศิลป์แบบเดิม ๆ คือ นักเรียนฝึกปฏิบัติเพลงและท่ารำตามแบบแผนนาฏศิลป์ โดยครูเป็นผู้สาธิตแล้วนักเรียนปฏิบัติตามครูโดยครูและนักเรียนไม่ได้ออกแบบท่ารำเอง ทำให้ขาดความมั่นใจ ไม่กล้าคิดกล้าแสดงออก กลัวผิดตามแบบแผน ครูและนักเรียนจึงขาดการคิดสร้างสรรค์ในการคิดประดิษฐ์ท่ารำ ทำให้ท่ารำมีไม่มาก ไม่สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม นักเรียนขาดความภูมิใจในการส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกปัจจัยหนึ่งคือยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ศิลปะการแสดงของชาวตะวันตกเข้ามาแทรกซึมในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมากมายโดยเฉพาะสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองแบบดั้งเดิมที่ควรอนุรักษ์ไว้ที่เกิดจากภูมิปัญญาของชาวบ้าน ที่เป็นมรดกสพสมโภช งานบุญประจำปีในท้องถิ่นนั้น ๆ การแสดงการเล่นพื้นบ้านสนุกสนานรื่นเริงของชาวบ้านแทบจะไม่มีให้นักเรียนได้ชม แต่กลับเริ่มมีการแสดงพื้นเมืองแบบสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ให้เป็นการแสดงเชิงธุรกิจมากขึ้น รูปแบบ มีการรวบรัดให้ทันสมัยหรือมีการสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ให้ดูสวยงาม โดดเด่น สนุกสนานจนทำให้นักเรียนสนใจและชมชอบการแสดงนาฏศิลป์แบบสร้างสรรค์มากกว่าการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองแบบดั้งเดิม และยิ่งวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาทักษะปฏิบัติ ถ้าสถานศึกษาหรือครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญและไม่ปลูกฝังค่านิยมให้นักเรียนช่วยกันอนุรักษ์การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองท้องถิ่นของตนเองไว้ ศิลปะการแสดงเหล่านี้จะเลือนหายไปตามกาลเวลาทำให้นักเรียนขาดเจตคติที่ดีต่อการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ส่งผลให้นักเรียนไม่มีความมั่นใจ ในการแสดงออกทางนาฏศิลป์ และไม่สามารถนำชุดการแสดงพื้นเมืองในท้องถิ่นไปแสดงเพื่อบริการชุมชนได้ จากปัจจัยที่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในช่วงปลายปีการศึกษา 2556 - 2558 สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายปีวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556-2558

ปีการศึกษา	2556	2557	2558
จำนวนนักเรียน	341	334	345
คะแนนเต็ม	50	50	50
ผลรวมคะแนน	13,623	13225	13,493
ค่าเฉลี่ย	39.95	39.60	39.11
S.D	3.16	2.97	3.05
ร้อยละ	79.90	79.19	78.22

ที่มา : รายงานสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556-2558

จากตารางที่ 1 ซึ่งจะพบว่าในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาคะแนนเฉลี่ยวิชาศิลปะ ยังอยู่ในระดับที่ต่ำและมีแนวโน้มลดลงทุกปี ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องจัดทำสื่อการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ตามสภาพจริงและต้องมีการฝึกปฏิบัติ เพื่อสร้างความเคยชินให้เกิดขึ้นกับจิตสำนึกของนักเรียน นักเรียนควรจะเรียนรู้ฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดทักษะขึ้นในตัวนักเรียน การฝึกทักษะเป็นประจำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและแนวความคิดที่หลากหลาย มีนิสัยกระตือรือร้น ไม่ย่อท้อและมีความมั่นใจกล้าแสดงออกทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนเป็นทักษะพื้นฐานที่ผู้เรียนสามารถนำติดตัวไปใช้ในชีวิตประจำวันและเมื่อต้องแก้ปัญหาทางศิลปะ ไม่เพียงแต่จะต้องปฏิบัติท่าทำให้ถูกต้อง สวยงาม ตามจังหวะ ทำนองเพลง เนื้อร้องแล้ว ผู้เรียนต้องรู้จักค้นคว้าหาคำตอบ แต่ยังต้องพูดหรือเขียนเพื่ออธิบายความรู้ ความเข้าใจ การอธิบายท่าตามแนวทางศิลปะ จึงเห็นได้ว่าควรมีการปลูกฝังทักษะปฏิบัติที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา การสอนทักษะปฏิบัติในวิชาศิลปะระดับประถมศึกษาของครูผู้สอนนั้น สามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ในการจัดสถานการณ์ เพื่อก่อประโยชน์ให้กับผู้เรียนในอันที่จะเข้าใจเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง ครูควรเข้าใจในหลักการสอนศิลปะที่ถูกต้อง สามารถเลือกใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการสอนแบบบรรยาย และการสาธิต ซึ่งมีอยู่หลายวิธี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรนัน โศตรมา (2551 : 69) ได้กล่าวไว้ว่าวิธีการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และทักษะปฏิบัติทางศิลปะในประเทศไทยการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ภาคปฏิบัติมีลักษณะวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับแบบอย่างมาจากครูรุ่นก่อนที่ได้ถ่ายทอดสืบต่อกันมา คือ สอนตามลำดับขั้นสอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติและสอนตามความสามารถของผู้เรียน

การสอนวิชาทฤษฎีศิลป์ในสมัยโบราณเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามผู้สอนโดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือความขัดแย้งทางการทำงาน ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนน้อย อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ผู้สอนนอกจากจะเป็นแม่แบบให้ผู้เรียนแล้วยังต้องสามารถวิเคราะห์ท่าท่า พร้อมทั้งชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น

เอกสารประกอบการเรียนการสอนเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเกิดจากเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ผลิตออกมาในรูปของสื่อประสมต่าง ๆ โดยมีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้อย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง ที่มีเนื้อหาครอบคลุมครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เอกสารประกอบการเรียนการสอนจึงเป็นตัวกลางที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนหรือเป็นแหล่งความรู้ ที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามความต้องการต่อไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการวัดผลการเรียนรู้ทันทีหลังจากเรียนจบในหน่วยนั้น ๆ (ธัญญรัตน์ อ่ำดี. 2556 : 10) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วงเดือน พลบูรณ์ (2552 : 112) นักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเครื่องประดับเครื่องใช้ของราชสำนัก กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ มีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 76 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปญฺ์ก สนิท (2556 : 47) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์ 3 สำหรับนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามผลการวิจัยพบว่า เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์ 3 สำหรับนักศึกษาหลักสูตร วิชาดนตรีชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 90.87/84.83 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพทดลองใช้นวัตกรรม ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์ 3 ได้เกรด A จำนวน 18 คน ได้เกรด B+ จำนวน 2 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนปกติ เอกสารประกอบการสอนมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มยุรี รังสิตพล (2551 : 47) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องฟ้อนทอผ้าไหมแพรวา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ผู้สอนสร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.09 / 85.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้อเอกสารประกอบการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากปัญหาดังกล่าว ผู้รายงานจึงได้สร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บตึงตอง (ระบำตึกแตงตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรมที่น่าสนใจ และช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดยที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ อย่างไม่น่าเบื่อ อีกทั้งยังสร้างความมั่นใจในการแสดงออกทางด้านการแสดงนาฏศิลป์ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชานาฏศิลป์ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของชาติ ที่ควรสืบสานและอนุรักษ์สืบไป

วัตถุประสงค์

รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลจากการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559

สมมุติฐานการวิจัย

รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 ผลศึกษาตั้งสมมุติฐานการวิจัยดังนี้

1. ประสิทธิภาพของ เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 มีค่าระดับสูงตั้งแต่ .50 ขึ้นไป
4. ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ขอบเขตของการศึกษา

รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 ผู้รายงานได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 345 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/8 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับฉลาก
3. เนื้อหาสาระการเรียนรู้ในการศึกษา ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย
 - เรื่องที่ 1 นาฏยศัพท์ทางนาฏศิลป์ไทย
 - เรื่องที่ 2 ภาษาทำนาฏศิลป์
 - เรื่องที่ 3 ประวัติความเป็นมาเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว)
 - เรื่องที่ 4 การขับร้องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว)
 - เรื่องที่ 5 กระบวนการทำพื้นฐาน
 - เรื่องที่ 6 กระบวนการทำออก
 - เรื่องที่ 7 กระบวนการทำกินอาหาร
 - เรื่องที่ 8 กระบวนการทำหยอกล้อ
 - เรื่องที่ 9 กระบวนการทำหยอกล้อจิกเอว จิกอก 2 มือ
 - เรื่องที่ 10 กระบวนการทำหยอกล้อจิกเอวมือเดียว

เรื่องที่ 11 กระบวนท่าหยอกล้อจิกมือ

เรื่องที่ 12 กระบวนท่าหยอกล้อจิกมือ (เกี่ยวกัน)

เรื่องที่ 13 กระบวนท่าหยอกล้อจิกไหล่ (เกี่ยวกัน)

เรื่องที่ 14 กระบวนท่าอำลา

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนการสอน

เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

4.2.1 ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอน

เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการ

เรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4.2.3 ดัชนีประสิทธิผลจากการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอน

เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4.2.4 ความพึงพอใจสำหรับนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน

การสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึง เดือน มีนาคม 2560

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอน หมายถึง เอกสารที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอนของนักเรียนและครูผู้สอนในวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตึกแตนตำข้าว) ในเอกสารประกอบการเรียนการสอนทั้งหมดมี 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำนำ สารบัญ บทบาทและหน้าที่ครูผู้สอน ชั้นปฏิบัติการกรรมการเรียนการสอนของครู โครงสร้างรายวิชา ผังมโนทัศน์ (Concept Mapping) คำชี้แจงสำหรับครู

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน

ตอนที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ มี 14 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่ 1 นาฏยศัพท์ทางนาฏศิลป์ไทย เรื่องที่ 2 ภาษาทำนาฏศิลป์ เรื่องที่ 3 ประวัติความเป็นมาเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตักแตนตำข้าว) เรื่องที่ 4 การขับร้องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตักแตนตำข้าว) เรื่องที่ 5 กระทบท่าพื้นฐาน เรื่องที่ 6 กระทบท่าออก เรื่องที่ 7 กระทบท่ากินอาหาร เรื่องที่ 8 กระทบท่าหยอกล้อ เรื่องที่ 9 กระทบท่าหยอกล้อจิกเอว จิกอก 2 มือ เรื่องที่ 10 กระทบท่าหยอกล้อจิกเอว มือเดียว เรื่องที่ 11 กระทบท่าหยอกล้อจิกมือ เรื่องที่ 12 กระทบท่าหยอกล้อจิกมือ (เกี่ยวกัน) เรื่องที่ 13 กระทบท่าหยอกล้อจิกไหล่ (เกี่ยวกัน) เรื่องที่ 14 กระทบท่าอำลา

ตอนที่ 4 ใบความรู้

ตอนที่ 5 ใบงาน

ตอนที่ 6 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติท่ารำ

ตอนที่ 7 เฉลยใบงาน

ตอนที่ 8 แบบทดสอบหลังเรียนพร้อมเฉลยแต่ละเรื่อง

2. เรือมกะโน้บติงตอง หมายถึง ระบำที่สร้างสรรค์มาจากลีลาท่าทางธรรมชาติของตักแตนตำข้าว ขณะที่ตักแตนตัวผู้และตักแตนตัวเมียกำลังหยอกล้อเกี่ยวพาราสีกัน ใช้ทำนองเพลงกะโน้บติงตอง ประกอบการบรรเลงซึ่งมีจังหวะสนุกสนานเร้าใจ

3. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอน หมายถึง คุณภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตักแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากคะแนนกระบวนการเรียนรู้และคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนเป็นระดับที่ผู้วิจัยพึงพอใจ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ 80/80 บุญชม ศรีสะอาด (2557 : 25-29) ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ได้จากคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทุกคนได้คะแนนจากการทำชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ทำยบทเรียนแต่ละเล่มจากคะแนนหลังเรียน คะแนนการปฏิบัติท่ารำ คะแนนใบงานและคะแนนแบบฝึกหัดรวมทุกเล่มได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทุกคนได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หมายถึง ประมวลความรู้และประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะ

ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรจึงเป็นเสมือนแผนที่กำหนดทิศทางในการพัฒนา ผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมาย และมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ทราบ ความก้าวหน้าของนักเรียนในการพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด ซึ่งมี 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

5. ดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนการสอน หมายถึง ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หรือค่า E.I. คือ ตัวเลขที่แสดงค่าเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความก้าวหน้า ในการเรียนรู้กับคะแนนความก้าวหน้าที่ผู้เรียนควรจะได้สูงสุดหลังเรียนจากการเรียนด้วยเอกสาร ประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตักแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 1 เล่ม จำนวน 14 เรื่อง โดยกำหนดค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

6. ครู หมายถึง ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังเรียน ประจำภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1 จำนวน 40 คน

8. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนเมืองสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 111 ถนนจางวาง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32000

9. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องเพลงเรือมกะโน้บติงตอง (ระบำตักแตนตำข้าว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ที่ผู้วิจัยได้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วย 1) มาตรฐานการเรียนรู้ 2) ตัวชี้วัด 3) สาระสำคัญ 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) สาระการเรียนรู้ 6) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 7) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ 8) หลักฐานแสดงผลการเรียนรู้ 9) กระบวนการเรียนจัดกิจกรรม รวมไว้อย่างมีระบบระเบียบ จำนวน 14 แผน 14 ชั่วโมง เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ อีกทั้งนักเรียนยังได้เรียนรู้ตามศักยภาพ

10. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ ความสามารถ ของนักเรียนอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากการฝึกทักษะเป็น ประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียน ที่บ้านและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ รวมทั้งความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรม

ต่าง ๆ ก็เป็นผลมาจากการฝึกทักษะด้วย เป็นความสามารถที่เข้าถึงการเรียนรู้หรือมวลประสบการณ์ ทั้งปวงที่นักเรียนได้รับจากการเรียนรู้ด้านเนื้อหาสาระและทักษะต่าง ๆ ของเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเพลงเรือมกะโหนดดิงตอง (ระบำตักแตนตำข้าว) ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว

11. แบบประเมินความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ มีความสุข กระตือรือร้น ของนักเรียนหรือทัศนคติที่ดี หลังจากการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่องเรือมกะโหนดดิงตอง (ระบำตักแตนตำข้าว) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความรู้ด้านทักษะพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ สามารถนำไปความรู้ไปฝึกทักษะ และสร้างสรรค์ทำรำขึ้นมาใหม่อย่างชำนาญได้ด้วยตนเอง
2. เป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบไป
3. นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก
4. นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดี ร่าเริงแจ่มใส